

Riječ urednice

Dobro nam je poznata Nietzscheova максима prema kojoj bi bez glazbe život bio zabluda. Štoviše, njemački filozof u *Sumraka idola* ustvrđuje kako mu je za sreću dovoljan zvuk gajdi. Kada je riječ o Daliboru Blažini, to bi ipak bio zvuk *jazza*. Ta činjenica iz Blažinina privatnoga života možda nije svima poznata, no itekako je logična i razumljiva uzme li se u obzir njegovo polonističko usmjerenje i vrsno poznavanje poljske kulture. Naime, *jazz* je – kako je govorio poljski pjesnik i prozaik Andrzej Brycht – Sloboda, i to ona s izrazito velikim početnim slovom. Nije pretjerano reći da je Poljska zemlja *jazza*, a upravo je ondje njegova poveznica s književnošću možda i najjača. Mnogi su poljski pisci, osobito pjesnici, bili veliki obožavatelji *jazza*, pa su o njemu pisali u svojim djelima. Glavni lik romana *Madame* Antonija Libere u nadahnutome prijevodu Dalibora Blažine upravo je na valovima legende o *jazzu*, koji je u Narodnoj Republici Poljskoj prkosio staljinizmu, pokušao ostvariti svoju “magičnu stvarnost” (Libera 2025: 19).

Slučaj je htio da iste godine kada Libera objavljuje svoj roman (1998) Dalibor Blažina postaje glavni urednik *Književne smotre*. Punih je dvadeset pet godina, poput Liberina neodoljiva ironična zanesenjaka, bio za kormilom časopisa koji je bio zadužen za izučavanje još jednoga oblika stvaranja *magične stvarnosti* – književnosti. Blažina je naslijedio reprezentativan časopis koji je, riječima njegova prethodnika Josipa Užarevića, već krajem 20. stoljeća postao kulturološki činjenica. No Blažina je učinio dodatni napor da *Smotra* zadrži status časopisa koji je s jedne strane namijenjen akademskoj zajednici, a s druge je znao pronaći put do širega čitateljstva.

Sadašnjem je uredništvu *Književne smotre* Dalibor Blažina ostavio u nasljedstvo časopis s definiranim karakterom, ali i časopis koji je oduvijek baštini Bahtinov koncept dijalozima naglašavajući važnost izučavanja kulture Drugih za našu sredinu. Upravo kao što je slučaj s *jazz*-orkestrima, u kojima su solisti oduvijek imali važnu ulogu, Blažinina uloga u vođenju časopisa odlikovala se prepoznatljivim stilom. Međutim, časopis je, poput *jazza*, kompleksna forma u kojemu presudnu ulogu igraju upravo disciplina, kolektiv i umijeće aranžiranja. I zato je Blažina oduvijek birao kvalitetne suradnike (dovoljno je spomenuti samo jednu – Irenu Lukšić), od neprocjenjive pomoći za opstanak časopisa.

Stoga u godini u kojoj Dalibor Blažina slavi sedamdeset godina uredništvo *Književne smotre* želi mu čestitati na jedini ispravan način – posebnim tematskim brojem. Posljednji ovogodišnji broj *Književne smotre* svojevrsna je zahvala našem najdugovječnijem uredniku i prijatelju. U tematskom broju *Istraživanja svjetske književnosti u čast Daliboru Blažini* sudjelovali su i stariji i noviji naraštaji Blažininih dugogodišnjih suradnika. Broj otvaraju oni bez kojih je i Blažinina i naša *Smotra* nezamisliva – akademik Josip Užarević i red. prof. u miru Marijan Bobinac (članovi Savjeta *Književne smotre*), zatim akademik Boris Senker, prof. emerita Morana Čale i red. prof. Tatjana Peruško. Nakon toga slijede radovi Blažininih najbližih kolega s Odsjeka za zapadnoslavenske jezike i književnosti – red. prof. Ivane Vidović Bolt, doc. Filipa Kozine, doc. Miroslava Hrdličke te asistenticā Sandre Banas i Petre Koljnrekaj. Broj zatvaraju radovi bivših Blažininih studenata – dr. sc. Tee Rogić Muse i asistenta Antonija Milovine.

Dragi Dalibore, uredništvo *Književne smotre* želi ti sretan rođendan i od srca ti zahvaljuje na svemu što si učinio za nas i naš časopis!

Ivana Peruško,
glavna urednica *Književne smotre*